

De waarde van de mens

Indien niet anders vermeld komen de Schriftaanhalingen uit de Statenvertaling 1977¹, en voor het Grieks de Textus Receptus (Stephanus) 1550².

Samengesteld door M.V. Update 21-05-2012

Woont er in de mens ‘niets goeds’?

Zondag 3 van de Heidelberger Catechismus:

Vraag 8: Zijn wij dan zo verdorven dat wij *geheel en al onbekwaam zijn tot iets goeds* en geneigd tot alle kwaad?

Antwoord: *Ja*, tenzij wij door de Geest van God wedergeboren worden.

H. L. Heijkoop:

“Toen de Heer Jezus naar het kruis ging zag Hij mij, en Hij wist wie ik zijn zou: een mens in wie *niets goeds* was, van wie de gedachten van het gedichtsel van zijn hart te allen dage *alleen boos* zouden zijn”³

Ook Arno C. Gaebelein heeft eens geschreven:

“Omdat de natuur van de mens *door en door slecht* is, zelfs *zonder* een veronderstelde ‘*Goddelijke vonk*’ of een spoor van *iets goeds*, daarom kunnen de vruchten die het voortbrengt *alleen maar slecht* zijn”⁴

En zelfs William Kelly:

“Christus, die ontkende dat er in iemand *iets goeds* was ... Ook zij [de discipelen] wisten niet, dat er *niets goeds* in de mens is ...”⁵

Zulke uitspraken kunnen zeer veel schade aanrichten - zowel voor christenen als hun niet-gelovige medemensen.

Volgende Schriftplaatsen worden misbruikt om botweg te zeggen dat er in de mens ‘niets goeds’ woont:

Ps 14:3 Zij zijn allen afgeweken, te zamen zijn zij stinkende geworden; *er is niemand, die goed doet, ook niet een.*

Ps 53:4 Een ieder van hen is teruggekeerd, te zamen zijn zij stinkende geworden, *er is niemand, die goed doet, ook niet één.*

Rm 3:10, 12 Gelijk geschreven is: *Er is niemand rechtvaardig, ook niet één ... Allen zijn zij afgeweken, te zamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is [ook] niet tot één toe.*

¹ De eerste druk van de Statenvertaling (SV) verscheen in 1637. Het bijzondere van deze reformatorische Bijbelvertaling is vooral dat zij direct uit de grondtalen Hebreeuws, Aramees en Grieks vertaald werd - net als de King James Version (1611) - en niet meer gebaseerd was op de Vulgata, de algemeen gebruikte Latijnse vertaling (382-405) van Hiëronymus. De zgn. Jongbloed-editie kwam er in 1750 omdat de oude versie haast onleesbaar was geworden door de evolutie van het Nederlands. In de uitgave van 1977 werd het Nederlands opnieuw een beetje aangepast. De vertaling als zodanig bleef altijd behouden. Moderne vertalingen (sinds 1881) kan men beter mijden omdat deze mishandeld werden door vrijzinnigen en schipperaars. Zo zijn Bijbels die gebaseerd zijn op teksten van Westcott en Hort en Nestlé-Aland, corrupt te noemen. In het bijzonder de ‘bijbels’ in de omgangstaal, zoals de ‘Groot Nieuws Bijbel’, zijn dóór en dóór besmet en beslist te weren.

² De Textus Receptus (TR), volgens de uitgave van de Parijse drukker Robert Etienne (Stephanus) in 1550, heeft als basis gediend voor de Reformatiebijbels, zoals de King James Version 1611 en de Nederlandse Statenvertaling 1637.

³ H. L. Heijkoop in *Genesis 22*, <http://cc28383-a.emmen1.dr.nl.home.com/barchief/>.

⁴ Dr. Arno C. Gaebelein in *Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd*, blz. 61, uitgeverij Medema 1980.

⁵ William Kelly in *Gekomen om te dienen* - Over het evangelie naar Markus, blz. 170-171, uitgeverij Medema 1978.

Doet er niemand iets goeds? Dat wordt hier niet bedoeld. Bedoeld wordt dat er niemand is die voortdurend goed doet. Ieder mens is besmet door de zonde en beantwoordt niet aan het doel dat God had gesteld. Doordat mensen zoveel tekort schieten wordt er gezegd dat ‘niemand goed doet’. Niet één mens doet voortdurend goed en alle mensen schieten te kort, en daarom is niemand rechtvaardig. Iets anders moeten wij hier niet uit verstaan.

Daarom wordt in Romeinen 3 verder gezegd dat door die zondesmet ieder mens strafschuldig is, op grond van Gods wet:

Rm 3:19 ... opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld [voor] God *verdoemelijk*⁶ zij.

Dit betekent echter niet dat er ‘niets goeds’ meer in de mens zou aanwezig zijn. Dat is een zeer schadelijk extremisme.

Ook Rm 7 wordt misbruikt om aan te tonen dat er in de mens ‘geen goed’ woont:

Rm 7:18 Want ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vlees, *geen goed* woont

Kunnen wij nu op grond hiervan zeggen dat er ‘geen goed’ in de mens woont? Absoluut niet - dat is niet wat er staat. Paulus zegt dat er in zijn VLEES geen goed woont, en dat is niet de héle mens. Er is nog een hogere natuur, de GEEST, die, als de mens wedergeboren is, *duidelijk niét wil wat het vlees wil*:

Rm 7:18-21 Want ik weet, dat in mij, dat is, in mijn vlees, geen goed woont; *want het willen is [wel] bij mij*, maar het goede te doen, dat vind ik niet. 19 Want *het goede dat ik wil*, doe ik niet, maar *het kwade, dat ik niet wil*, dat doe ik. 20 Indien ik dat doe, *wat ik niet wil*, zo doe ik nu het niet meer, maar de zonde, die in mij woont. 21 Zo vind ik dan deze wet [in mij]: als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt.

De beide naturen bestaan en willen zich manifesteren om genoegdoening te krijgen. Wij willen het goede doen maar het kwade is voorhanden. Daarom zuchten wij (2Ko 5:2) en zien uit naar de verlossing van ons lichaam. Maar hieruit volgt dat er wel degelijk iets goeds woont in de wedergeboren mens: hij WIL het goede - dit is: zijn hogere natuur, zijn GEEST wil het goede doen.

Maar dan woont toch in de niet-wedergeboren mens ‘geen goed’? Ook dit klopt niet. Ook de niet-wedergeboren mens heeft een weliswaar gevallen maar toch aanwezige geest, waarin het geweten schuilt. Dit geweten stuurt hem of klaagt hem aan:

Rm 2:14-16 Want wanneer *de heidenen*, die de wet niet hebben, van nature de dingen doen, die der wet zijn, dezen, de wet niet hebbende, zijn zichzelf een wet; 15 Die betonen het *werk der wet geschreven in hun harten, hun geweten medegetuigende*, en de gedachten onder elkander [hen] beschuldigende, of ook verontschuldigende). 16 In de dag wanneer God de verborgene dingen der mensen zal oordelen door Jezus Christus, naar mijn Evangelie.

Vanwege het geweten is het bij hem in principe ook zo dat hij het ‘goede’ (overeenkomstig zijn geweten) wenst te doen terwijl hij beseft dat hij daar niet in slaagt. Ook voor de natuurlijke mens gelden de woorden van de Heer: “de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak” (Mt 26:41). Deze woorden sprak Hij trouwens nog in het oude verbond, vóór de inwonende Heilige Geest gekomen was.

En leren we ook uit de parabel van “de barmhartige Samaritaan” niet dat zelfs de minst geachte mens (Samaritaan) een gedrag kan vertonen van voorbeeldige naastenliefde, en dat hij daarmee het tweede deel van het grootste gebod nakomt!:

Lk 10:25-37 En ziet, een zeker wetgeleerde stond op, Hem verzoekende, en zeggende: *Meester, wat doende zal ik het eeuwige leven beërven?* 26 En Hij zeide tot hem: Wat is in de wet geschreven? Hoe leest gij? 27 En hij, antwoordende, zeide: Gij zult de Heere, uw God, liefhebben, uit geheel uw hart, en uit geheel uw ziel, en uit geheel uw kracht, en uit geheel uw verstand; *en uw naaste als uzelf*. 28 En Hij zeide tot hem: Gij hebt recht geantwoord; doe dat, en gij zult leven. 29 Maar hij, willende zichzelf rechtvaardigen, zeide tot Jezus: En wie is mijn naaste? 30 En Je-

⁶ Gr. *upodikos*: strafbaar, schuldig, in staat van beschuldiging, tot boete verplicht, aansprakelijk (Prisma G/N).

zus, antwoordende, zeide: *Een zeker mens* kwam af van Jeruzalem naar Jericho, en viel onder de moordenaars, die, hem ook uitgekleeft, en daarbij [zware] slagen gegeven hebbende, heengingen, en [hem] half dood lieten liggen. 31 En bij geval kwam een zeker *priester* dezelfde weg af, en hem ziende, ging hij tegenover [hem] voorbij. 32 En evenzo ook een *Leviet*, toen hij was bij die plaats, kwam hij, en zag [hem], en ging tegenover [hem] voorbij. 33 Maar een zeker *Samaritaan*, reizende, kwam omtrent hem, en hem ziende, *werd hij met innerlijke ontferming bewogen*. 34 En hij, tot [hem] gaande, *verbond zijn wonden*, daarin olie en wijn gietende; en hem op zijn eigen beest heffende, voerde hem in de herberg en verzorgde hem. 35 *En de volgende dag weggaande, reikte hij twee penningen uit, en gaf ze aan de waard, en zeide tot hem: Draag zorg voor hem: en zo wat gij meer [aan hem] ten koste zult leggen, dat zal ik u teruggeven, als ik weerkom*. 36 Wie dan van deze drie dunkt u de naaste geweest te zijn van hem, die onder de moordenaars gevallen was? 37 En hij zeide: Die barmhartigheid aan hem gedaan heeft. Zo zeide dan Jezus tot hem: Ga heen, en doe gij evenzo.

Deze Samaritaan (een beeld van de ongelovige) bewees *met de daad* dat de Wet van God in zijn hart geschreven stond, zoals in Rm 2:15 over 'de volken' geschreven staat. Zo zijn er ook in onze eigen samenleving nog vele voorbeeldige 'Samaritanen', die zelfs voor christelijke ambtsdragers (vgl. 'priester' en 'Leviet') tot voorbeeld kunnen zijn als het op naastenliefde aankomt - naastenliefde voor 'een zeker mens' die in nood verkeert. Deze 'mens' die in handen van rovers viel was waarschijnlijk een gelovige Jood die terugkeerde van zijn aanbidding in Jeruzalem, maar hij werd door de ambtsdragers van zijn eigen volk niet als naaste behandeld, maar wèl door een geminachte Samaritaan!⁷

Daarmee is er niet gezegd dat zulke voorbeeldige mensen met God verzoend zijn, of dat naastenliefde alléén de mensen zal redden. Wij moeten niet van mening zijn dat geloof er niet toe doet zolang we elkaar maar liefhebben, zoals vele katholieken, maar ook vele anderen thans geloven. De boodschap moet altijd zijn: "Zie, het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt" (Jh 1:29), en "Want als gij niet gelooft dat Ik het ben, zult gij in uw zonden sterven" (Jh 8:24). Maar wij worden als christenen dikwijls genoeg door ongelovigen beschaamd als het om naastenliefde gaat en dat hoort niet zo te zijn.

Zouden velen van ons niet een fout mensbeeld hebben? Van welke waarde zijn die verslagen 'mens' en die geminachte 'Samaritaan' uit de parabel? We komen hierop terug.

De Goddelijke én menselijke kant in het reddingsproces

A. WAT GOD DOET

Niemand komt tot de Vader tenzij door Goddelijke interventie:

Jh 6:39 En dit is de wil des Vaders, Die Mij gezonden heeft, dat al *wat Hij Mij gegeven heeft, Ik daaruit niet verlieze, maar het opwekke ten uitersten dage*.

Jh 6:44 *Niemand* kan tot Mij komen, *tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke*.

Jh 12:32 En Ik, zo wanneer Ik van de aarde zal verhoogd zijn, *zal hen allen tot Mij trekken*.

Jh 15:16 Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar *Ik heb u uitverkoren*.

Hd 16:14 En een zekere vrouw, met name Lydia, een purperverkoopster, van de stad Thyatíra, die God diende, hoorde [ons]; *wier hart de Heere heeft geopend*, dat zij acht nam op hetgeen door Paulus gesproken werd.

God heeft altijd gezocht naar zulke harten (vgl. Jh 4:23: de Vader 'zoekt') en Hij trof bepaalde (demografische, geografische, enz.) schikkingen opdat mensen Hem zouden zoeken en vinden:

Hd 17:26-27 En heeft uit één bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt, om op de gehele aardbodem te wonen, bepaald hebbende de tijden te voren verordineerd, en de grenzen van hun

⁷ Hoe groot die minachting was voor Samaritanen, lezen we o.a. in het Johannesevangelie waar de Joden de Heer Jezus uitscholden voor 'Samaritaan': "Zeggen wij niet terecht dat Gij een Samaritaan bent en een demon hebt?" (Jh 8:48).

woning. *Opdat zij de Heere zouden zoeken, of zij Hem wellicht tasten en vinden mochten; hoewel Hij niet ver is van een ieder van ons.*

Als God dit alles niet zou doen, dan werd geen mens gered. Daarom is het al genade. Maar daarmee is niet alles gezegd. De genade sluit de menselijke verantwoordelijkheid niet uit!

B. WAT DE MENS MOET DOEN

De menselijke zijde bij de redding is er ook, en dit moet niet genegeerd of onderschat worden. God gaat nooit aan de menselijke wil voorbij! Hij heeft respect voor de mens en dwingt hem niet. Alleen de satan en zijn werkers van de duisternis doen zo iets. God spoort aan en helpt de mens om zijn eigen verantwoordelijke beslissing te nemen. Niettegenstaande de mens door God geholpen moet worden, gezien zijn gevallen toestand, moet de mens op een bepaald punt zélf zijn houding bepalen. De ultieme keuze ligt bij de mens en vormt mee de basis voor het oordeel, zoals de Heer tot Nicodemus zei:

Jh 3:19-21 En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is, en de mensen hebben de duisternis liever gehad dan het licht; want hun werken waren boos. 20 Want een ieder, die kwaad doet, haat het licht, en komt tot het licht niet, opdat zijn werken niet bestraft worden. 21 Maar die de waarheid doet, komt tot het licht, opdat zijn werken openbaar worden, dat zij in God gedaan zijn.

Jh 5:40 En gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben.

De Heer kwam tot de mensen, en de mensen moesten hun houding tegenover Hem bepalen: vóór of tégen. Er was - en er is nog steeds - geen ontkomen aan. De meesten blijken echter voor de duisternis te kiezen, maar vele anderen kiezen voor het Licht.

Hoe zou nu de mens een goede keuze kunnen maken, als er helemaal niets goeds meer in hem zou overblijven? Als de mens *geheel en al* onmachtig zou zijn, in zijn hart en zijn wil, om het goede te kiezen, waarom zou God hem dan nog langer aansporen om toch een wilsbeslissing te nemen? Wie komt er tot het licht, lazen we? - “die de waarheid doet”! De mens moet met zijn hart een keuze maken t.a.v. ‘licht’ en ‘duisternis’. Zij die de duisternis liefhebben keren zich naar de duisternis en gaan verloren, maar zij die het licht liefhebben keren zich met hun hart naar het Licht en worden gered.

Paulus zei immers:

Rm 10:10 Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid en met de mond belijdt men ter zaligheid.

Reeds Jesaja riep op om God met hart en ziel te zoeken:

1Kr 22:19 Zo begeeft dan nu uw hart en uw ziel, om te zoeken de HEERE, uw God

Men komt met het ‘hart’ tot geloof - dat is de zetel van de beweegredenen en de wil. Iemand die met zijn hart gelooft, komt tot het licht. De mens heeft in zijn natuurlijke staat iets belangrijks te beslissen, en hoe zou hij dat kunnen als hij absoluut verdorven zou zijn! God komt hem inderdaad tegemoet maar Hij doet de keuze beslist niet in de plaats van de mens! Zoals in Op 3:20 staat: de Heer klopt op de deur, maar *wij* moeten open doen⁸ - dat is onze kant in het reddingsproces, en dat moet niet genegeerd of onderschat worden.

De mens bezit een eigen individualiteit en verantwoordelijkheid

De mens is niet zomaar een dier - hij kan en moet in zijn hart morele keuzes maken. Zo is dat ook het geval bij de bekering. De Heer helpt hem hier wel, maar op een bepaald punt is het aan de mens om in zijn hart een houding te bepalen. God doet de barrières weg die een belemmering vormen voor de bekering én Hij verlicht de geest en overtuigt van zonde (Jh 16:8), maar daarna is het aan de mens om zijn eigen verantwoordelijkheid te nemen. De Heer neemt demografische, geografische en

⁸ Op 3:20 slaat eigenlijk niet op de bekering, zoals sommigen denken, maar het principe blijft altijd geldig: er is het gedeelte van God maar daarna ook de verantwoordelijkheid van de mens.

een heleboel andere maatregelen opdat de mensen Hem zouden zoeken, maar daarna is het aan de mens zelf. In Zijn voorkennis doorploegt de Heer vele levens, opdat zij naar Hem zouden tasten, maar daarna moet elk individu zijn houding bepalen. Wij worden behandeld als zelfstandige verantwoordelijke wezens. Wij zijn, zoals reeds gezegd, geen dieren. Wij zijn geen robots die telkens weer geprogrammeerd worden. Wij moeten zelf ons hart laten spreken.⁹

Het 'hart' is onderdeel van de ziel, de zetel van de wil. Het staat voor wie wij zijn, onze 'ik'. De uiteindelijke beslissing ligt bij de mens zelf. Moest zijn wil absoluut verdorven zijn, dan kon hij die keuze geenszins maken. Hij zou dan bovendien volkomen waardeloos zijn. Waarom zou God Zich bezig houden met iets wat in absolute zin totaal waardeloos is geworden? Maar de mens is niet waardeloos. Er is een grond voor waaróm God naar hem omziet en hem liefheeft.

De mens is naar Gods beeld gemaakt

De mens is geen robot maar een beelddrager Gods, en dat bepaalt zijn intrinsieke waarde.

De mens is gevallen maar daarom nog niet geheel waardeloos, zoals sommigen menen. Integendeel, ook ná de zondeval wordt in de Schrift nog steeds van hem gezegd dat hij een beelddrager Gods is:

1. Genesis, ná de zondeval:

Gn 9:6 *Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door den mens vergoten worden; want God heeft de mens naar Zijn beeld gemaakt.*

Vgl. Genesis 1:26-27 en 5:1:

Gn 1:26-27 *En God zeide: Laat Ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; en dat zij heerschappij hebben over de vissen der zee, en over het gevogelte des hemels, en over het vee, en over de gehele aarde, en over al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt. En God schiep de mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij ze.*

Gn 5:1 *Dit is het boek van Adams geslacht. Ten dage als God de mens schiep, maakte Hij hem naar de gelijkenis Gods.*

2. Psalmen:

Ps 8:4-9 *Als ik Uw hemel aanzie, het werk Uwer vingeren, de maan en de sterren, die Gij bereid hebt; 5 Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, en de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt? 6 En hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen, en hebt hem met eer en heerlijkheid gekroond? 7 Gij doet hem heersen over de werken Uwer handen; Gij hebt alles onder zijn voeten gezet; 8 Schapen en ossen, alle die; ook mede de dieren des velds. 9 Het gevogelte des hemels, en de vissen der zee; hetgeen de paden der zeeen doorwandelt.*

Sommigen brengen deze woorden *uitsluitend* op de Heer Jezus van toepassing¹⁰, maar daar is geen enkele grond voor! Het is inderdaad zo dat deze woorden in 1Ko 15:27, Ef 1:22 en Hb 2:6-8 op Christus toegepast worden, omdat Christus de zondeloze mens is naar Gods gedachte, bij wie deze uitspraak ten volle in vervulling gaat¹¹, maar lees Psalm 8 eens goed in zijn geheel. Hier gaat het in eerste instantie over 'de mens' als zodanig, die gesteld wordt over ... schapen, ossen, de dieren des velds, het gevogelte, de vissen ... is dat niet wat Adam werd toegezegd in Gn 1:26, 28?! In Psalm 8 wordt trouwens niet gezegd dat de mens over de volkeren zou heersen, iets wat louter bestemd is voor Christus.

3. Jakobus:

⁹ Dit doet geen afbreuk aan de bijbelse predestinatie- en uitverkiezingsleer. God kiest naar eigen believen zijn uitverkooren en bestemt hen van vóór de grondlegging der wereld, maar toch gaat dit alles niet langs de menselijke verantwoordelijkheid om, en dat is evenzeer bijbels. Tot degenen die verloren gaan zal de Heer ooit zeggen: "Gij hebt niet gewild" (Mt 23:37; Jh 5:40).

¹⁰ Zie bv. H. Rossier in *Gemeenschap en Gemeenschapspsalmen*, Uit het Woord der Waarheid - Winschoten.

¹¹ *Bijbel met kanttekeningen*, deel 4, blz. 115, noot 18, Bosch & Keuning n.v., Baarn.

Jakobus 3:9 Door haar loven wij God en de Vader, en door haar vervloeken wij *de mensen, die naar de gelijkenis van God gemaakt zijn.*

4. Paulus:

1Kor 11:7 Want de *man* moet het hoofd niet dekken, aangezien *hij het beeld en de heerlijkheid Gods* is; maar de vrouw is de heerlijkheid van de man.

Als er enerzijds gezegd wordt: ‘niemand doet goed’, betekent dat niet dat alle mensen absoluut slecht zijn - en anderzijds, als er gezegd wordt: ‘alle mensen zijn beeld dragers van God’, betekent dat niet dat alle mensen absoluut goed zijn.

De basis voor respect en liefde

Van welke waarde zijn die onooglijke ‘mens’ en de geminachte ‘Samaritaan’ uit de parabel?

Zelfs in zijn zondige, gevallen toestand blijft de mens een beeld drager Gods - anders zouden ook Jakobus en Paulus het niet zo duidelijk bevestigd hebben. Het is niet omdat er op een appel vlekken zitten, en zijn vorm niet perfect is, dat het geen appel meer *is* (die nog lekker kan smaken ook)! Een mens blijft een mens - hij is niet vervallen tot een diersoort, en hij is zeker niet tot een louter biologisch systeem gedegeneerd.

En daarom verdient de mens respect - respect van zijn medemens. Ook God respecteert de mens, heeft hem lief en doet al het mogelijke om hem te redden.

Als er absoluut GEEN GOED in de mens zou wonen, dan is er geen enkele grond voor God om ons lief te hebben. God heeft ons lief omdat wij Zijn beeld dragers zijn!

Als er absoluut GEEN GOED in de mens zou wonen, dan is er geen grond voor ons om andere mensen naar behoren lief te hebben. Wij hebben hen lief omdat alle mensen beeld dragers van God zijn - wedergeboren of niet-wedergeboren!

Als er absoluut GEEN GOED in de mens zou wonen, dan is er zelfs geen grond voor ons om onszelf lief te hebben!

Francis A. Schaeffer

In zijn werkje “Het kenmerk van de christen”¹² schrijft Francis Schaeffer zo:

“De opdracht houdt in, onze medechristenen lief te hebben, onze broeders. Maar dat is niet het enige: we moeten het evenwicht bewaren en de andere kant van het onderwijs van Jezus niet vergeten: al onze medemensen lief te hebben; inderdaad, alle mensen, als onze naasten.

Alle mensen dragen het beeld van God. Zij hebben waarde, niet als verlore zondaars, maar alleen al hierom dat zij naar Gods beeld geschapen zijn. De moderne mens verwerpt dit openbaringsgegeven; hij heeft geen sleutel tot het geheim wie hij is en daarom kan hij geen werkelijk blijvende waarde vinden, noch voor zichzelf, noch voor andere mensen. Daarom acht hij de waarde van andere mensen gering en doet hij al het verschrikkelijke waarvan wij getuige zijn. We leven in een zieke beschaving, waarin mensen de mensen behandelen als onmens, als machines. Christenen behoren echter de waarde van de mens te kennen en er naar te handelen.

Alle mensen zijn onze naasten en we moeten hen liefhebben als onszelf. Wij moeten hen liefhebben op grond van hun geschapen zijn, ook indien zij niet verlost zijn, want alle mensen hebben waarde als beeld dragers van God. Daarom moeten wij hen, zelfs als het offers kost, liefhebben.

Dit is natuurlijk ook geheel en al de bedoeling van Jezus’ gelijkenis van de barmhartige Samaritaan: omdat een mens een mens is, moeten we hem liefhebben tot elke prijs ...”

¹² Dr. Francis A. Schaeffer, *Het kenmerk van de christen*, onder het kopje *Mensen en broeders*, blz. 8-9, Buijten & Schipperheijn, 1976.

De Heer vindt dat wij waarde hebben

Sommige christenen hebben een laag zelfbeeld, en dan ook een laag beeld van anderen, omdat hun werd geleerd dat er 'niets goeds' in de mens woont. Dit is beslist het werk van de verwoester, de satan.

Nu is het wel zo dat wij erg gevallen zijn, en ver af staan van de volmaaktheid - wij zien immers in onze leden een wet die strijd voert tegen de wet van het gemoed (Rm 7:23) - maar waardeloos zijn we geenszins. De Heer heeft ons liefgehad - en dat wijst erop dat wij van waarde zijn voor Hem. Dat zullen we hierna proberen aan te tonen.

Uit: Zie, uw Koning komt, A. C. Gaebelien, p. 217-220, sterk ingekort en bewerkt

In de eerste twee gelijkenissen van Mattheüs 13 wordt van de zaaier gesproken, de man die het goede zaad zaaide. Deze Man is de Heer Zelf. In de gelijkenissen van de schat en de parel (Mt 13:44-46) wordt met de man ook de Heer Zelf bedoeld. Het gaat hier om de Zaligmaker, die de zondaar zoekt. Hij koopt de akker met de schat erin, en geeft alles prijs om de parel van grote waarde te bezitten. Hij, die rijk was, werd arm om onzentwil, opdat wij door Zijn armoede rijk zouden worden (2Ko 8:9).

De schat in de akker - 13:44

Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een schat, in de akker verborgen, die een mens gevonden hebbende, verborg [die], en van blijdschap erover, gaat hij heen en verkoopt al wat hij heeft, en koopt die akker.

De Heer spreekt hier ongetwijfeld van een tweevoudige verborgenheid van het Koninkrijk der hemelen. Als Hij de schat noemt, verborgen in de akker, bedoelt Hij Zijn aardse volk *Israël*. Anderzijds, de éne parel van grote waarde, schoon en volledig, gehaald uit de zee, wijst op de *Gemeente*, het éne lichaam.

Israël is de schat in de akker: "zo zult gij Mijn eigendom [*peculiar treasure*¹³, KJV] zijn uit alle volken, want de ganse aarde is Mijn" (Ex 19:5). "Want de HEERE heeft Zich Jakob verkoren, Israël tot Zijn eigendom [*peculiar treasure*, KJV]" (Ps 135:4). Toen Hij van de hemel kwam, vond Hij Zijn volk op de akker, kocht de gehele wereld en daarmee het volk dat Zijn aardse schat is. Dat Jezus sterven zou "voor het volk", wordt in Joh. 11:51 meegedeeld.

Israël is de bijzondere schat des Heren. Gedurende deze tijd, de bedeling van Zijn afwezigheid, is Israël in de akker nog verborgen. Dat stemt overeen met Rm 11:25.

De éne parel van grote waarde - 13:45-46

Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman, die schone parels zoekt; Die, een parel van grote waarde gevonden hebbende, ging heen en *verkocht al wat hij had, en kocht die*.

Deze éne parel is de *Gemeente*. "Gij mannen, hebt uw eigen vrouwen lief, gelijk ook Christus de gemeente liefgehad heeft, en Zichzelf voor haar heeft overgegeven" (Ef 5:25). In de gelijkenis verklaart de Heer deze waarheid. De Gemeente behoort Hem en zal met Hem in de hemelen zijn. **Van hoe grote waarde moet deze éne parel voor Hem geweest zijn dat Hij alles voor haar over had!**

Als Hij komt om bezit van Israël, de schat en de wereld te nemen, zal de Gemeente bij Hem zijn. Laten wij ons verheugen in die liefde, die prijs gaf al wat zij bezat, om ons te verlossen uit ons verderf en verlorenheid en ons maakte tot voorwerpen van Zijn onbegrensde genade.

Israël en de Gemeente werden in hun natuurlijke staat gekocht. God zag in hen iets bijzonders en had er lijden en sterven voor over. De schat moet nog in de aarde blijven zitten tot aan Israëls herstel, en de Gemeente is nog niet verheerlijkt, maar toch werden ze vooraf van grote waarde geacht en gekocht. Hoe valt dat te rijmen met de zienswijze dat de mens compleet waardeloos zou zijn?!

¹³ In de King James Version staat hier *peculiar treasure*: bijzondere schat.

Evenwichtig denken

Wij mogen echter niet vervallen tot de thans populaire ‘shopping mall theology’ waarbij men zegt: “Ik ben de prijs waard die God voor mij heeft betaald, ik ben heel belangrijk”.

Neem bv. John MacArthur:

“Een waar besef van eigenwaarde komt voort uit het begrijpen van onze positie in Christus. Wij werden in Christus uitverkoren vóór de grondlegging van de wereld. Dit wetend geeft ons een besef van onze gewichtigheid en waarde voor God. **Wij zijn zo belangrijk voor God dat Hij Zijn Zoon overgaf om voor ons te sterven.** ... Dank God dat Hij u waardevol genoeg vindt om u zulke rijkdommen te schenken. ... Als u worstelt met een gebrek aan eigenwaarde, onthoud dan dat u belangrijk genoeg was voor God om u Jezus als een erfenis te schenken” (*The Believer's Life in Christ*, MacArthur Bible Study Guide, geciteerd in: <http://www.rapidnet.com/~jbeard/bdm/exposes/macarthur/general.htm>).

Maar de Heer Jezus stierf in essentie niet voor ‘bijzondere iemanden’ maar voor verloren zondaars, voor gevallen mensen die de eeuwige verdoemenis verdienen. Het waren tenslotte onze *zonden* die de Heer naar het kruis deden gaan!

Normaal gezien wordt de waarde van goederen bepaald door de prijs die je er in de winkel voor moet betalen, maar dat gaat in het geval van onze loskoping niet op: **de Heer betaalde niet voor onze waarde, maar voor onze schuld.** De kostprijs, Zijn kruisdood, was dan ook navenant. In de hemel zullen wij onze kronen neerwerpen (Op 4:10) en bekennen dat wij onze verheerlijkte positie **absoluut niet verdiend** hebben.

Er is echter een *fundamentele reden* waarom de Heer ons van onze schuld loskocht en ons verheerlijkte: Hij had ons **lief**. Liefde is de reden. En waarom had Hij ons lief? Omdat wij Zijn **beelddragers** zijn. De Heer stierf niet voor dieren, bomen of planten, maar voor de mensen die Hij naar Zijn beeld had geschapen.

Enerzijds is de mens in zijn zondige toestand niets anders waard dan zijn verdoemenis. Anderzijds is de mens een beelddrager Gods en is hij het oogmerk van Gods liefde. Deze twee stellingen lijken elkaar nu tegen te spreken. De tegenspraak valt echter geheel weg als de Heer Jezus ons loskoopt, wanneer Hij ons terug ‘gezond’ maakt in Hem. Door een hoge losprijs werden wij gerechtvaardigd en volwaardig in Christus geplaatst. Dat zag de Heer vooraf en Hij handelde ernaar door de schat en de parel daadwerkelijk te kopen.

Wij waren in zekere zin ‘ziek’ en bestemd om door de zonde te sterven en naar de plaats van verdoemenis te gaan. Maar de Heer maakte ons ‘gezond’: “onze ziekten heeft hij op zich genomen” zegt Js 53:4. Voor wat God betreft waren wij niet onherstelbaar verloren want Hij kon ons reinigen, weliswaar tegen een hoge kostprijs, maar Hij was dat in genade bereid te doen.

Zo zijn ook onze medemensen ‘ziek’ maar niet onherstelbaar verloren. Zij ook kunnen tot geloof komen als zij dat wensen. Het zoenoffer is toereikend voor de hele wereld. Zij zijn allen zieke beelddragers, maar tóch beelddragers van God. Wij kunnen hen daarom achten, met hen meevoelen en hen liefhebben.

Naar onze schuld zijn wij totaal verloren - naar onze beeltenis zijn wij waardevol en kunnen wij met God verzoend worden. Er zijn twee kanten aan een mens: schuld en natuur.

Het komt hier op evenwicht aan - anders drukt de duivel ons omlaag en kunnen wij nóch onszelf, nóch onze medemens liefhebben.

Francis Schaeffer, verder:

“... Wanneer Jezus ons dus het speciale gebod geeft om onze Christelijke broeders lief te hebben, dan is dit niet om het algemene gebod te verwaarlozen. Die twee geboden zijn niet tegenstrijdig. Wij moeten niet kiezen tussen het liefhebben van alle mensen als onszelf en het liefhebben van de christenen op een bijzondere wijze. De twee geboden versterken elkaar ...

Heel dikwijls hebben ware, Schriftgelovige christenen, door de nadruk te leggen op de tweedeling der mensheid -- het ene deel verloren, het andere gered, het ene nog in opstand tegen God, het andere tot God teruggekeerd door Christus -- een indruk gegeven van voorbarige buitensluiting die afschuwelijk is.

Er is inderdaad een tweedeling in de mensheid. Vele mensen, die toch naar het beeld van God geschapen zijn, leven nog in opstand tegen God; anderen hebben, door de genade van God zich aan de door God geboden oplossing overgegeven.

Niettemin: er is in een ander belangrijk opzicht slechts één mensheid. Alle mensen hebben dezelfde oorsprong. Krachtens hun schepping dragen alle mensen, hoezeer ook verwoest door de zonde, het beeld van God. Ze zijn mens gebleven en alle mensen zijn van één vlees, één bloed.

Daarom ligt onder die verdeling van de mensheid in tweeën, de éénheid van alle mensen. En christenen moeten niet hun gelovige broeders liefhebben met uitsluiting van de niet-gelovende medemensen. Dat is verwerpelijk. Wij moeten te allen tijde het voorbeeld van de barmhartige Samaritaan bewust in gedachten houden”.¹⁴

Hierop moeten wij Amen zeggen.

Slot

De Schrift behandelt primair de kwestie van het al dan niet goed zijn van de mens: de mens IS niet goed. Sinds de zondeval beantwoordt hij niet aan het doel wat God had gesteld. De mens viel en zondigt sindsdien (1Jh 1:8). Maar dat raakt niet de kwestie van het hebben van IETS goeds: iemand kan wel degelijk IETS goeds in zich hebben. Dat wordt dan ook bewezen in Rm 2:14-16. Anders zouden er immers geen ‘barmhartige Samaritanen’ bestaan. De mens is nog steeds een beelddrager van God - hij is niet geworden tot een louter dierlijke of biologische staat, en is dus volledig *mens*. Als mens verdient hij respect en God heeft hem lief en gaf Zijn leven voor hem. Zo ook moeten wij al onze medemensen liefhebben - zonder uitzondering, tot onze vijanden toe.

E-mail: verhoevenmarc@skynet.be

Homepage: www.verhoevenmarc.be of users.skynet.be/fa390968

Ga hier naar de [Nieuwste Artikelen](#) of www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm

¹⁴ Dr. Francis A. Schaeffer, *Het kenmerk van de christen*, blz. 9-10, Buijten & Schipperheijn, 1976.